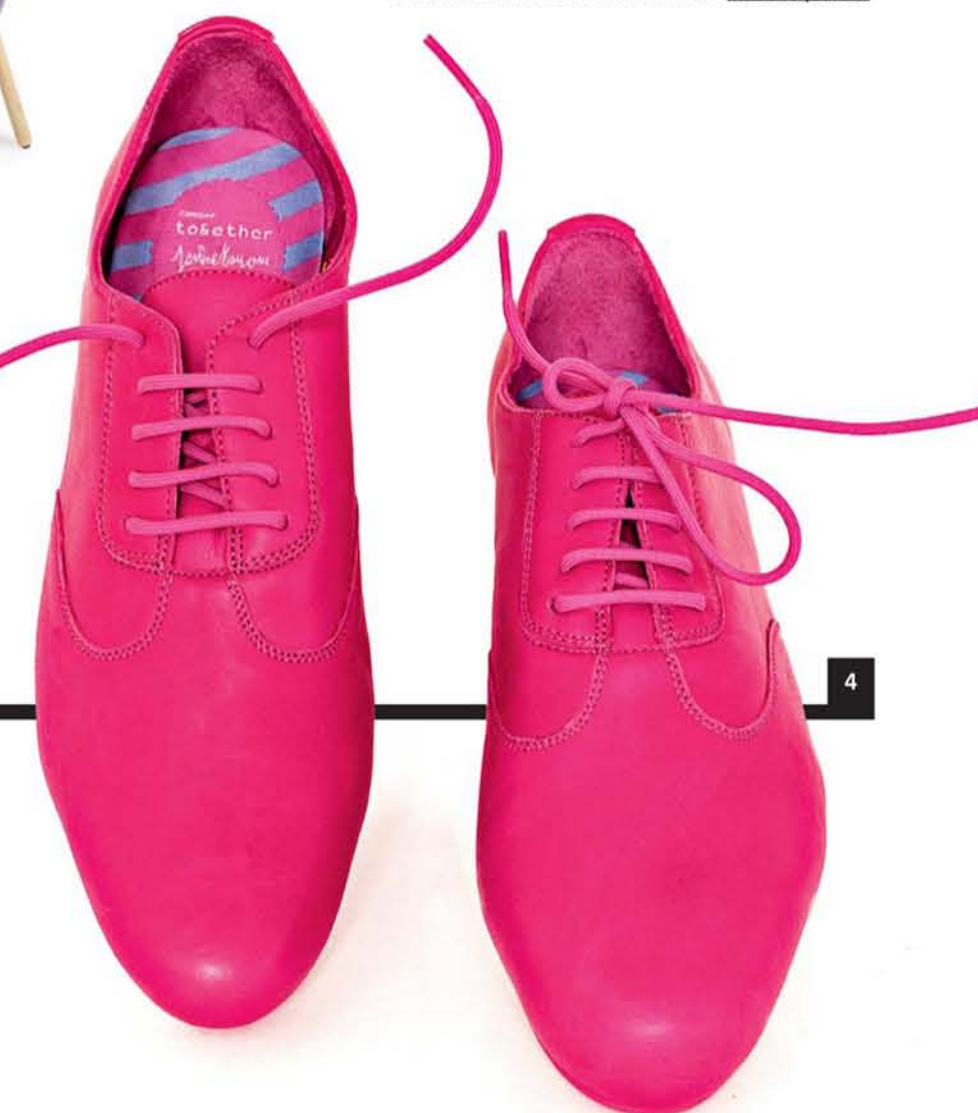

Šťastný rojko

Pokračujúci prednáškový cyklus *Clubovka* priniesol do našich kútov ďalšiu pozoruhodnú figúru súčasného dizajnu: v diele *Jaimeho Hayóna* odhalil čudesné paralely hračkárskej estetiky a opulentnej obsahovej pompy. Text: Michal Lalfínský

1+2 Na kritickom a surrealistickom projekte «American Chateau» pracoval s Nienke Klunder.

3 Éterická «Valencia» je súprava rozmanitých svietnikov z brúseného krištáľového skla. www.gaiagino.com

4 Dlhšia spolupráca s obuvníkmi «Camper» prináša Jaimemu možnosť venovať sa i móde. www.camper.com

Moja prvá otázka je možno trochu bezvýznamná – v kontexte výrazného stierania hraníc medzi žánrami aj naprieč odvetvami –, ale predsa sa spýtam: Považuješ sa za umelca, alebo za priemyselného dizajnéra?

To je skutočne veľmi súčasná otázka. Pre mňa však nikdy v ničom nejstvovali hranice. Hranice sú totiž vytvárané ľuďmi, čo majú problém sa identifikovať. Vytvárajú určité kategórie, uzamknávajú sa do malých klietok, v ktorých pomaly umierajú. Takým kategóriám však rozhodne neverím. Myslím

si, že je možné prechádzať od jedného k druhému, že ako autor môžem mať úplnú slobodu. Teda moja odpoveď znie: považujem sa za autora vo všeobecnom zmysle, nielen za dizajnéra či umelca.

V nadväznosti na tvoju odpoveď sa spýtam inak. Vychádza tvoja práca skôr z intuitívneho prístupu, alebo je založená viac na uváženom analytickom či konceptuálnom priebehu? Dokázal by si opísať metodiku svojej práce?

Domnievam sa, že pracujem skôr ako umelec. Moje dielo je založené na príbehoch. Ako mnohí výtvarníci, aj ja mám vlastné kódy.

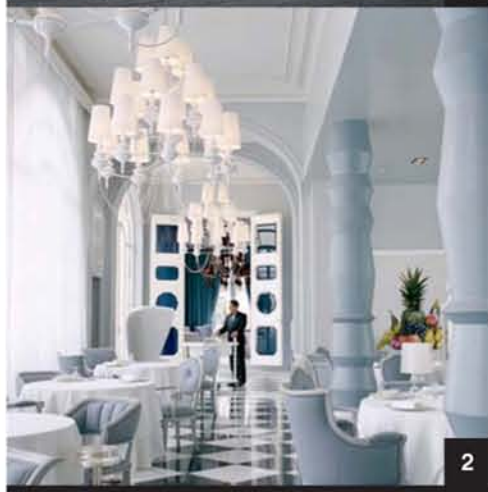
Z tých kódov zostavujem autorský jazyk, ktorý sa stáva nástrojom vlastného výrazu. Vo všeobecnosti je moja práca veľmi intuitívna, veľmi osobná. Narábam vždy s určitými témami, čo je tiež umelecký postoj. Koniec koncov študoval som výtvarný odbor a s umeleckými galériami pracujem od samého začiatku.

Spomenul si vlastné umelecké kódy. Mnohí ich označujú za modernú podobu barokovej excesuality. Predpokladám, že s takou kategorizáciou nesúhlasíš. Rozhodne nie! Nepracujem v rovine barokovej neprímeranosti. Ide skôr o analytický

1

2

3

4 5

1 V siluete kompaktnej pohovky «Bardot» možno objavovať zvodnú krásu ženského tela. www.bemhardtdesign.com

2 Reštaurácia «La Terraza del Casino» evokuje zašlé časy aristokratickej noblesnosti.

3 Závesný luster «Copa Cabana» vynikne delikátnymi porcelánovými tienidlami. www.metalarte.com

4 Figuratívny kabinet zo série «American Chateau» interpretuje newyorské siluety.

5 Kreslo «Lounge» je variáciou klasickej, extrémne pohodlnej klubovky. www.bdbarcelona.com

Jaime Hayón dizajnér. Barcelona/Londýn

Madridčan Jaime Hayón je ako poriadne zahustená porcia okúzľujúceho optimizmu. Ťažko odhadnúť, či táto takmer nekritická radosť «joie de vivre» je len šikovne predstieranou a marketingovo prehútanou pózou, alebo či sa Jaime skutočne narodil pod šťastnou hviezdou. Isté je, že sa s grációznou ľahkosťou zhostil spolupráce s radom prestížnych spoločností – od francúzskeho Baccarat cez obuvníkov Camper až po nábytkárov Moooi, Ceccotti alebo Established&Sons. Tieto zákazky, stvárnené jedinečným imaginatívnym rukopisom, mu zaistili neotrasiteľné miesto na nebi hviezdnych dizajnérov. www.hayonstudio.com

Rad porcelánových figúrok «The Fantasy Collection» poukazuje na hravosť autora. www.lladro.com

Jaime Hayón: «Môj štýl je ako objavovanie klasickej elegancie pre budúcnosť. Nejde v ňom o prepych, ale o kvalitu!»

→ prístup, o vyvážené prepojenie sústredenej práce a porozumenia vybraným materiálom. Skôr než excesy vyhľadávam eleganciu, vysoko oceňovanú kvalitu i majstrovsky zvládnuté detaily. Som niekto, koho skutočne zaujíma precízna remeselná kvalita.

Čo sa ukrýva za fantazijnou ikonografiou tvojej práce? Odkiaľ pochádzajú spomínané kódy výrazového jazyka?

Inšpiráciu čerpám zo života – pomocou starostlivého pozorovania vecí. Hľadím na ne z rozmanitých uhlov, celkom novými pohľadmi. Svojou prácou sa oveľa radšej snažím klásť otázky, než ponúkať odpove-

de. Od začiatku minulého storočia sa totiž dizajn interpretoval ako nástroj, ktorý rieši problémy. Tak ho vnímal Bauhaus či Ulmská škola. Ja si však myslím, že okrem odpovedí by dizajn mal vznášať aj otázky. To je najhlbšia zmena posledného desaťročia: dizajnér (podobne ako umelec) kladie otázky, akými k podstate problému navedie omnoho účinnejšie než prostými odpoveďami.

Kódmi môjho jazyka sú teda prístupy ako pozorovanie, vnímavosť ku kvalite vecí alebo výzva. Život aj práca sú pre mňa neustályou výzvou. V mojom vnútri však okrem toho tkvie ešte jeden výrazný prvok – vlastný druh predstavivosti, ktorý zakaždým obja-

vujem pomocou svojich skíc. Veľa kreslím a väčšinu nápadov získavam práve vďaka kresleniu.

Spolupracoval si s celým zástupom prestížnych spoločností i výrazných osobností (Lladro, Baccarat, Established&Sons, Rossana Orlandi či David Gill). Nájde sa ešte niekto, s kým naozaj túžiš spolupracovať?

Vždy sa nájde niekto, koho rád spoznám. Naposledy som mal česť spolupracovať s Eugeniom Perazzom v jeho spoločnosti Magis. Pracovať s ním na nových projektoch bola skutočne zábava, vskutku pozoruhodná výzva.

Vyhľadávaš nové výzvy – snažíš sa porozumieť novým veciam a okolnostiam. Je to pre teba pravidlom, že nevytváraš stále dookola tie isté typy produktov, ale zakaždým sa nadchneš pre niečo nové?

Vieš, na dizajne je výborné to, že môžeš bez zábran spolupracovať s ohromným množstvom spoločností. Pre mňa však nie je zaujímavé byť podpísaný pod piatimi tisíckami stoličiek. To nie je môj cieľ. Ja si vždy nachádzam nové témy a prostriedky na ich realizáciu. Ako trebárs pripravovaný projekt elektroniky, na ktorom pracujem v Japonsku. Alebo rad vlastných náramkových hodínok, ktoré sa čoskoro dostanú na trh. Veľmi sa z nich teším.

Foto: Pablo Saino (japonsko)

Takže si užívaš éru naklonenú osobnostiam renesančnej rozhladenosti?

Iste. Tento svet potrebuje ľudí, čo stoja nohami pevne na zemi. Žijeme vo virtuálnom svete plnom komunikácie, avšak nemôžeme zabúdať na svet hmotnej skutočnosti. To, čo sa snažím robiť, je mnohostrannou zodpovednosťou za lepšiu budúcnosť. Pracujem s ľuďmi, ich energiami a tradíciami, aby som zachoval podstatu fyzických vecí. Pretože bez toho nás virtuálne technológie vrátia späť do doby kamennej. Vtedy by sme stratili vlastnú tvár a stali sa len súčasťou systémovej mašinerie. Verím, že technológie môžu pomáhať, ale treba k nim pristupovať s kritickým rešpektom. ■